

TÁC ĐỘNG CỦA NGOẠI LỰC ĐẾN ĐỊA HÌNH BỀ MẶT TRÁI ĐẤT

I. Ngoại lực

- Ngoại lực là lực có nguồn gốc ở bên ngoài, trên bề mặt trái đất.
- Nguyên nhân : chủ yếu do nguồn năng lượng của bức xạ Mặt trời.

II. Tác động của ngoại lực

1. Quá trình phong hoá

a. Phong hoá lý học

- Phong hoá lý học là sự phá huỷ đá thành các khối vụn có kích thước to nhỏ khác nhau nhưng không làm biến đổi màu sắc, thành phần khoáng vật và hoá học của chúng.
- Các tác nhân phong hoá lý học : sự dao động nhiệt độ, sự đóng và tan băng, tác động của ma sát, sự va đập của gió, sóng và nước chảy, hoạt động sản xuất của con người.

b. Phong hoá hoá học

- Phong hoá hoá học là quá trình phá huỷ, chủ yếu làm biến đổi thành phần, tính chất hoá học của đá và khoáng vật
- Các tác nhân phong hoá hoá học : nước và các hợp chất hoà tan trong nước, khí cacbonic, ôxy, axit hữu cơ của sinh vật.

c. Phong hoá sinh học

- Phong hoá sinh học là sự phá huỷ đá và các khoáng vật dưới tác động của sinh vật như : vi khuẩn , nấm , rễ cây ...
- Đá và khoáng vật bị phá huỷ cả về cơ giới và hoá học.

Bài 9 (Tiếp theo)

TÁC ĐỘNG CỦA NGOẠI LỰC ĐẾN ĐỊA HÌNH BỀ MẶT TRÁI ĐẤT

2. Quá trình bóc mòn

- Bóc mòn là quá trình các tác nhân ngoại lực làm chuyển dời các sản phẩm phong hoá khỏi vị trí ban đầu của nó.
- Các dạng địa hình bóc mòn : như địa hình xâm thực do nước chảy trên mặt, địa hình do gió thổi mòn, khoét mòn, địa hình do tác động xâm thực, mài mòn của sóng biển, địa hình do tác động của băng hà.

3. Quá trình vận chuyển

- Quá trình vận chuyển là quá trình di chuyển vật liệu từ nơi này đến nơi khác.
- Khoảng cách vận chuyển phụ thuộc vào :
 - Động năng của quá trình.
 - Kích thước và trọng lượng của vật liệu.
 - Đặc điểm tự nhiên của mặt đệm.
- Có 2 hình thức vận chuyển :
 - Cuốn đi nhờ động năng của ngoại lực.
 - Lăn trên mặt đất dốc nhờ trọng lực của vật liệu và động năng của ngoại lực.

4. Quá trình bồi tụ

- Bồi tụ là quá trình tích tụ các vật liệu phá huỷ
- Bồi tụ phụ thuộc vào động năng của các nhân tố ngoại lực
- Có 2 hình thức bồi tụ :
 - Vật liệu tích tụ dần trên đường di chuyển của chúng theo thứ tự giảm dần kích thước và trọng lượng
 - Vật liệu tích tụ và phân lớp theo trọng lượng